

آیین نامه اجرایی انتخابات شوراهای اسلامی روستا و بخش

مصوب ۱۳۸۱/۴/۱۶ هیأت وزیران با اصلاحات بعدی^(۱)

فصل اول – کلیات

ماده ۱- در این آیین نامه عنوان «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران مصوب ۱۳۷۵» به اختصار «قانون» نامیده می شود.

ماده ۲ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - مقصود از عبارت «شورا» در این آیین نامه، شوراهای اسلامی «روستا و بخش» می باشد.

ماده ۳ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - اولین جلسه رسمی شوراها در همان تاریخ مذکور در ماده ۳ قانون تشکیل خواهد شد.^(۲)

تبصره (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - چنانچه به استناد مواد ۳۱، ۸۳ و ۸۴ قانون، انتخابات میاندوره ای برگزار شود فعالیت شورای تشکیل شده برای باقیمانده همان دوره خواهد بود.

ماده ۴- تعداد اعضای علی البدل شوراها، موضوع ماده (۸) قانون^(۳)، به شرح زیر تعیین می شود:

۱- شوراهای دارای ۳ نفر عضو اصلی، ۲ نفر.

۲- شوراهای دارای ۵ نفر عضو اصلی، ۳ نفر.

ماده ۵- هر یک از روستاها و بخشهای موضوع ماده (۱۲) قانون به عنوان یک حوزه انتخابیه محسوب می شود.

---

۱ - به تناسب تغییرات و اصلاحات حاصله در قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، در آیین نامه های آن از جمله این آیین نامه اصلاحات لازم به عمل نیامده، لذا ممکن است بعضاً مغایرتهایی بین آیین نامه ها با اصلاحات بعمل آمده در قانون مشاهده شود که تا هنگام تغییر آن توسط مرجع وضع آیین نامه های مورد اشاره، مجوزی برای اصلاح آن در این مجموعه وجود ندارد. در عین حال در حد امکان سعی شده است در زیرنویس مواد مربوط، به این مغایرتهای اشاره گردد.

بدیهی است در موارد تناقض قانون با آیین نامه قانون ملاک عمل می باشد.

۲ - به استناد تبصره ماده واحده قانون اصلاح قانون تجمیع انتخابات دوره پنجم شوراهای اسلامی با دوره یازدهمین ریاست جمهوری ۱۳۸۷ مصوب ۱۳۸۹/۴/۲ شروع به کار دوره چهارم شوراهای اسلامی، یک ماه پس از آغاز دوره ریاست جمهوری یازدهم خواهد بود.

۳ - ماده ۸، قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، به موجب قانون اصلاحی ۱۳۸۲/۷/۶ اصلاح شده است و این ماده اصلاحی ضمن اشاره به اعضای علی البدل، در مورد تعداد آن مسکوت می باشد.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - انتخابات هر تیره از عشایر کوچ روی کشور موضوع ماده ۶۸ مکرر قانون عیناً مطابق انتخابات شورای اسلامی روستا برگزار خواهد شد .

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - در اجرای تبصره ذیل ماده ۷ قانون ، مرکز آمار ایران موظف است جمعیت هر روستا را طبق آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن به وزارت کشور اعلام نماید و در صورت نبود کد سرشماری برای هر روستا و یا فقدان آمار جمعیتی حسب درخواست وزارت کشور ، نسبت به تعیین جمعیت روستای ذیربط اقدام نماید .

ماده ۶- در صورتی که انتخابات چند حوزه انتخابیه موضوع ماده (۵) این آیین نامه به طور همزمان برگزار شود ، بمنظور حفظ استقلال انتخابات هر حوزه، کلیه اقدامات از قبیل صدور آگهی ها و تنظیم صورتجلسه ها برای هر یک از حوزه ها به صورت مستقل انجام و سوابق انتخاباتی هر حوزه جداگانه نگهداری می شود .

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - «در صورتی که همزمان با برگزاری انتخابات شوراها ، انتخابات دیگری نیز برگزار گردد به تشخیص و دستور وزارت کشور یک شعبه ثبت نام و اخذ رأی و حتی الامکان با اعضای واحد و با صندوقهای مجزا برای هر یک از انتخابات در نظر گرفته خواهد شد .»

ماده ۷- اخذ رأی در یکی از روزهای تعطیل رسمی انجام می شود و مدت زمان آن حداقل هشت ساعت خواهد بود .

تبصره ۱^(۱) - مدت زمان اخذ رأی با تصویب و موافقت مشترک هیأت‌های اجرایی و نظارت بخش ، قابل تمدید میباشد .

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - «در صورتی که همزمان با برگزاری انتخابات شوراها ، انتخابات دیگری نیز برگزار گردد ، تشخیص ضرورت و مدت تمدید اخذ رأی در یک یا چند حوزه یا سراسر کشور ، برعهده وزیر کشور است .»

---

۱ - با الحاق تبصره ۲ به ماده ۷، حسب آیین نامه اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵، این تبصره به تبصره (۱) تغییر یافته است.

ماده ۸ (صلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵ و ۱۳۸۶/۶/۲۸) - بخشدار موظف است در اجرای مواد (۳) و (۱۶) قانون ، پس از تأیید نهایی صحت انتخابات و قطعی شدن نتیجه آن بلافاصله پس از پایان دوره قبل ، از اعضای اصلی شورا دعوت نماید تا در اولین جلسه رسمی شورا که به ریاست مسن ترین عضو تشکیل می شود ، نسبت به انتخاب هیأت رئیسه شورا اقدام نمایند . (فرمهای شماره ۴۹ و ۵۰)

ماده ۹- دهمان در تمام مراحل برگزاری انتخابات زیر نظر بخشدار متبوع و به عنوان نماینده رسمی وی مجری برنامه های انتخابات در حوزه مأموریت خود می باشد .

ماده ۱۰- (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) در صورت اجرای ماده (۸) قانون مبنی بر خروج عضو یا اعضای از شورا ، رئیس یا نایب رئیس شورا موظف است بلافاصله مراتب را به طور کتبی به اطلاع بخشدار برساند .

ماده ۱۱- بخشدار موظف است بلافاصله پس از وصول نامه شورا مبنی بر خروج اعضا از شورا ، از اعضای علی البدل به ترتیب بیشترین رأی برای جایگزینی اعضای خارج شده دعوت به عمل آورد و مراتب را به شورای مربوط اعلام نماید .

ماده ۱۲ (اصلاحی ۱۳۸۲/۵/۱۵) - چنانچه فردی به طور همزمان در بیش از یک حوزه انتخابیه در انتخابات شوراها ثبت نام نماید به دستور وزارت کشور و فرمانداران و بخشداران نام وی از فهرست داوطلبان حذف می شود و از آن تاریخ به مدت چهارسال^(۱) از داوطلب شدن در انتخابات شوراها محروم می گردد.

ماده ۱۳- برای انتخاب اعضای علی البدل شوراها نیازی به برگ رأی یا اخذ رأی مجزا و یا مشخص نمودن اعضای علی البدل در برگ رأی نیست ، بلکه در پایان رأی گیری و قرائت و شمارش آراء ، دارندگان رأی به ترتیب بیشترین رأی بدست آمده و به تعداد مورد نیاز به عضویت اصلی و یا علی البدل شوراها درمی آیند . بنابراین رأی دهنده ، اسامی نامزدهای مورد نظر خود را حداکثر به همان تعداد اعضای اصلی شورا در برگ رأی درج می نماید .

---

۱ - به موجب ماده ۳۰ (اصلاحی ۱۳۸۶/۸/۲۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ «مدت چهار سال» به «تا پایان همان دوره» تغییر یافته است.

ماده ۱۴- هیأت اجرایی مسئول اجرای تبصره ذیل ماده (۱۷) قانون می باشد .

تبصره - نامزدهای انتخاباتی ذینفع در صورت تمایل می توانند در جلسه قرعه کشی شرکت نمایند . تاریخ و محل قرعه کشی باید حداقل (۲۴) ساعت قبل توسط بخشدار به منتخبین ذیربط ابلاغ شود .

ماده ۱۵- (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) سرپرست بخشداری به جای بخشدار خواهد بود .

ماده ۱۶- در اجرای ماده (۴۱) قانون ، نیروی انتظامی در کلیه مراحل، مکلف به همکاری با مجریان انتخابات است و حسب درخواست استاندار ، فرماندار و بخشدار موظف است مأمورین و امکانات خود را در اختیار آنان قرار دهد .

ماده ۱۷- در صورت توقف ، ابطال و یا انحلال شورا توسط مراجع قانونی مذکور در مواد (۵۷) ، (۸۱) و (۸۴) قانون، مراجع مذکور موظفند بلافاصله مراتب توقف، ابطال و یا انحلال شورا را به بخشدار مربوط اعلام نمایند. شروع مهلت ۲ ماهه برای تجدید انتخابات ، از زمان وصول اعلام توقف ، ابطال و یا انحلال خواهد بود.

ماده ۱۸- بخشدار موظف است به محض اطلاع از توقف ، ابطال و یا انحلال شورا ، مراتب را به وزارت کشور اعلام نماید .

ماده ۱۹- مجلس شورای اسلامی پیش از شروع انتخابات به استناد ماده (۵۳) قانون ، اعضای هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات را با ذکر سمت ایشان در هیأت ، به وزارت کشور معرفی می نماید .

فصل دوم - هیأت اجرایی

ماده ۲۰ (الحاقی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - در اجرای ماده (۸۶) قانون وزارت کشور موظف است اعتبار مورد نیاز برای پرداخت حق الزحمه به کلیه افرادی که در امر برگزاری انتخابات همکاری مینمایند اعم از مشاغل آزاد، دولتی و بازنشستگان را برآورد و برای تصویب و تأمین اعتبار به هیأت وزیران پیشنهاد نماید.

ماده ۲۱^(۱) - بخشدار موظف است پس از وصول دستور شروع انتخابات، براساس ماده (۳۳) قانون به منظور تشکیل هیأت اجرایی بخش از سایر اعضای اداری هیأت دعوت به عمل آورد. (فرم شماره ۱ و ۲)

ماده ۲۲ (الحاقی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - بخشدار موظف است در اجرای تبصره ماده (۳۳) قانون^(۲)، به منظور تعیین معتمدان اصلی و علی البدل عضو هیأت اجرایی بخش (۳۰) نفر از معتمدان اقشار مردم را انتخاب نماید. (فرم شماره ۳)

ماده ۲۳ (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - بخشدار موظف است بلافاصله از معتمدان منتخب، اعضای اداری هیأت اجرایی و هیأت نظارت بطور کتبی دعوت نماید. معتمدان حداکثر ظرف (۲) روز از تاریخ دعوت تشکیل جلسه می دهند و پس از حضور حداقل دو سوم آنان (۲۰ نفر از ۳۰ نفر) از بین خود (۷) نفر را به عنوان معتمدان اصلی و (۵) نفر را به عنوان معتمدان علی البدل هیأت اجرایی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب و مراتب را صورتجلسه می نمایند. (فرمهای شماره ۴ و ۵)

ماده ۲۴ - بخشدار موظف است مراتب انتخاب معتمدین اصلی و علی البدل و تشکیل هیأت اجرایی را از طریق سلسله مراتب اداری به ستاد انتخابات کشور اعلام نماید. (فرم شماره ۶)

ماده ۲۵ - مهلت تشکیل هیأت اجرایی از زمان وصول دستور شروع انتخاب، حداکثر پنج روز می باشد.

ماده ۲۶ - دو سوم اعضای هیأت اجرایی برای رسمیت جلسات، موضوع ماده (۳۶) قانون و تبصره (۱) ذیل آن، (۷) نفر می باشد.

۱ - شماره ماده اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵ می باشد.

۲ - باتوجه به اصلاح قانون، منظور تبصره ۱ ماده ۳۳ قانون می باشد.

ماده ۲۷- رؤسای هیأت‌های اجرایی و نظارت موظفند با هماهنگی لازم ، فردی را که به طور همزمان در بیش از یک هیأت ، اعم از اجرایی یا نظارت عضویت دارد ، در یک هیأت ابقا و از سایر هیأتها حذف نمایند .

ماده ۲۸- هیأت اجرایی موظف است در اجرای مواد (۶۲) و (۶۵) قانون هیأت نظارت بخش را در جریان مراحل و امور انتخابات قرار دهد و یک نسخه از کلیه صورتجلسه ها و آگهی های خود را به آن هیأت تحویل نماید .

ماده ۲۹- هیأت اجرایی در مهلت مقرر و در اجرای ماده (۳۹) قانون ، تشکیل جلسه می دهد و تعداد و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی حوزه انتخابیه را تعیین و پس از تنظیم صورت جلسه ، یک نسخه آن را به بخشدار تسلیم می نماید . (فرم شماره ۷)

ماده ۳۰- بخشدار موظف است براساس صورت جلسه دریافتی از هیأت اجرایی ، آگهی انتخابات حاوی تاریخ اخذ رأی ، ساعات اخذ رأی ، شرایط انتخاب کنندگان ، جرایم و تخلفات و مقررات جزایی و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی را تنظیم و در موعد مقرر برای اطلاع عموم در حوزه انتخابیه منتشر نماید .

(فرم شماره ۸)

ماده ۳۱- بخشدار موظف است در اجرای ماده (۴۰) قانون ، پس از وصول اسامی اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی نسبت به صدور احکام آنان اقدام نماید . (فرمهای شماره ۹ و ۱۰)

تبصره (الحاقی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - به منظور جلوگیری از هرگونه خللی در برگزاری برنامه های روز ثبت نام و اخذ رأی هیأت اجرایی موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که در صورت عدم حضور هر یک از اعضای شعبه ، بلافاصله فرد جایگزین به محل شعبه اعزام گردد .

ماده ۳۲- بخشدار موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که یک روز قبل از روز اخذ رأی ، محل شعبه یا شعب ثبت نام و اخذ رأی آماده شود .

ماده ۳۳ (اصلاحی ۱۵/۶/۱۳۸۵) - بخشدار موظف است برای هر یک از شعب ثبت نام و اخذ رأی ، یک نفر نماینده که باید حتی الامکان از کارمندان دولت باشد ، از طرف خود تعیین و نسبت به صدور حکم آنان

اقدام نماید و برای تحویل گرفتن صندوق و تعرفه و برگ رأی و سایر وسایل و لوازم انتخاباتی با تعیین تاریخ و محل مراجعه ، از ایشان و اعضای شعبه برای شرکت در جلسه توجیهی دعوت به عمل آورد .

(فرم شماره ۱۱)

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - به منظور جلوگیری از هرگونه خللی در برگزاری برنامه های روز ثبت نام و اخذ رأی بخشدار موظف است ترتیبی اتخاذ نماید که در صورت عدم حضور هر یک از نمایندگان خود ، بلافاصله فرد یا افراد جایگزین را به محل شعبه اعزام نماید .

ماده ۳۴ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۸) - هیأت اجرایی موظف است پس از حضور نمایندگان بخشدار و اعضای شعب در جلسه توجیهی ، برنامه ثبت نام و اخذ رأی و قرائت و شمارش آراء و سایر آموزشهای لازم ، صندوق اخذ رأی و تعرفه و برگ رأی و مهر انتخابات و سایر مسائل مورد نیاز را به نمایندگان بخشدار تحویل دهد . هیأت اجرایی موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا شعب ثبت نام و اخذ رأی حداقل یک ساعت قبل از شروع اخذ رأی آماده به کار شوند و مسئولین شعبه در محل حاضر باشند . **(فرم شماره ۱۲)**

تبصره (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۸) - نمایندگان بخشدار موظفند پس از حضور در محل شعب ثبت نام و اخذ رأی ، صندوق و تعرفه و برگهای رأی و سایر وسایل و لوازم مورد نیاز را در اختیار رئیس شعبه قرار دهند .

ماده ۳۵ - در صورت تعیین و معرفی کتبی ناظر برای هر یک از شعب ثبت نام و اخذ رأی از طرف هیأت نظارت بخش ، بخشدار موظف است نسبت به اعزام وی به نحوی که قبل از شروع اخذ رأی در محل شعبه حضور داشته باشد ، اقدام نماید .

ماده ۳۶ - بخشدار موظف است برای حفاظت شعب ثبت نام و اخذ رأی با همکاری و هماهنگی نیروی انتظامی به تعداد لازم و حداکثر تا (۳) نفر از مأموران مذکور انتخاب و ضمن صدور ابلاغ نامبرندگان ، آنان را به همراه نماینده خود و ناظر و اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی به محل اعزام نماید . **(فرم شماره ۱۳)**

فصل سوم - هیأت‌های نظارت

ماده ۳۷- در اجرای ماده (۵۳) قانون و به استناد ماده (۷۳) قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشوری و انتخابات شوراهای مزبور مصوب ۱۳۶۵/۴/۲۹ به منظور نظارت بر امر انتخابات شوراهای هیأت مرکزی نظارت بر امر انتخابات شوراهای اسلامی کشوری متشکل از (۳) نفر از اعضای کمیسیون شوراهای امور داخلی و (۲) نفر از اعضای کمیسیون اصل (۹۰) به انتخاب مجلس شورای اسلامی تشکیل می شود .

تبصره - در صورتی که به تعداد لازم از کمیسیونهای مذکور داوطلب نباشد ، مجلس از میان سایر نمایندگان داوطلب (۵) نفر را انتخاب می نماید .

ماده ۳۸- در اجرای ماده (۵۳) قانون و به استناد ماده (۷۴) قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشوری و انتخابات شوراهای مزبور مصوب ۱۳۶۵/۴/۲۹ به منظور نظارت بر امر انتخابات شوراهای اسلامی کشوری در هر استان ، هیأت نظارت استان مرکب از سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی آن استان به تعیین هیأت مرکزی نظارت تشکیل می شود . هیأت مرکزی نظارت پس از تعیین اعضای هیأت نظارت استان ، اسامی آنان را به ستاد انتخابات استان مربوط و به ستاد انتخابات کشور اعلام می نماید .

تبصره - در هر استانی که تعداد نمایندگان آن از سه نفر کمتر باشد و یا به حد نصاب از آن استان داوطلب نباشد ، تعیین بقیه اعضا از بین نمایندگان استانیهای مجاور با هیأت مرکزی نظارت می باشد .

ماده ۳۹- ستاد انتخابات استان پس از وصول اسامی اعضای هیأت نظارت استان ، اسامی نامبردگان را به فرمانداریهای تابع اعلام می نماید .

ماده ۴۰- هیأت نظارت استان در هر شهرستان ، هیأت نظارت شهرستان بر انتخابات شوراهای اسلامی کشوری را مرکب از (۵) نفر از معتمدان محل تشکیل می دهد و اسامی آنان را به فرمانداری ذی ربط و ستاد انتخابات استان اعلام می نماید .

ماده ۴۱- فرمانداری مکلف است پس از وصول اسامی اعضای هیأت نظارت شهرستان ، اسامی نامبردگان را به بخشداریهای تابع اعلام نماید . (فرم شماره ۱۴)

ماده ۴۲- هیأت نظارت شهرستان برای هر بخش ، هیأت نظارت بخش مرکب از سه نفر معتمد محلی برای نظارت بر انتخابات بخش تشکیل می دهد و اسامی آنان را به بخشدار مربوط و فرمانداری محل اعلام می نماید .

تبصره - اقدامات هیأت نظارت شهرستان در خصوص تعیین اعضای هیأت نظارت بخش ، نافی اختیارات هیأت مرکزی نظارت و هیأت نظارت استان در این مورد نخواهد بود .

ماده ۴۳- هیأت نظارت بخش می تواند برای شعبه ثبت نام و اخذ رأی ناظر تعیین و حداکثر تا یک روز مانده به روز اخذ رأی به بخشدار معرفی نماید .

ماده ۴۴- شرکت اعضای هیأت نظارت بخش در جلسات هیأت اجرایی به منظور نظارت بر صحت برگزاری انتخابات می باشد و عدم حضور آنان در جلسات و یا خودداری از امضای صورتجلسات مانع از ادامه کار انتخابات نخواهد بود .

ماده ۴۵- هیأت های نظارت در چارچوب قانون و آیین نامه اجرایی تنها ناظر بر اجرای صحیح قانون میباشند و حق دخالت در امور اجرایی انتخابات را ندارند.

فصل چهارم - اعلام داوطلبی، بررسی سوابق و رسیدگی به صلاحیت داوطلبان

ماده ۴۶ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - بخشدار موظف است بلافاصله پس از وصول دستور شروع انتخابات، آگهی ثبت نام از داوطلبان، حاوی تاریخ شروع و خاتمه ثبت نام، محل ثبت نام، شرایط انتخاب شوندهگان و مدارک مورد نیاز شامل اصل شناسنامه عکس دار، دو نسخه تصویر کلیه صفحه های شناسنامه، اصل و تصویر کارت پایان خدمت یا مدرکی دال بر مشخص بودن وضعیت خدمت و وظیفه عمومی و چهارقطعه عکس جدید ۳×۴ منتشر نماید و ظرف مهلت مقرر از داوطلبان عضویت در شوراها ثبت نام به عمل آورد.

(فرم شماره ۱۵)

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - در صورتی که تعداد داوطلبان برای تشکیل شورا کمتر یا برابر با تعداد اعضای اصلی باشد، انتخابات برگزار نخواهد شد.

ماده ۴۷ - بخشدار می تواند با صدور حکم کتبی، مسئول یا مسئولانی از بین کارمندان بخشداری را برای ثبت نام از داوطلبان عضویت در شوراها تعیین نماید. **(فرم شماره ۱۶)**

تبصره - بخشدار می تواند با صدور حکم کتبی، دهمدار را نیز به عنوان مسئول ثبت نام تعیین نماید.

ماده ۴۸ - داوطلبان عضویت در شوراها در مهلت مقرر با مراجعه به بخشداری و آرایه مدارک مورد نیاز شخصاً پرسشنامه اعلام داوطلبی را در حضور مسئول ثبت نام تکمیل می نمایند. مسئول ثبت نام پس از دریافت و تطبیق مشخصات سجلی داوطلب با اصل شناسنامه، رسید مدارک و پرسشنامه را به وی تسلیم می دارد. **(فرم شماره ۱۷)**

ماده ۴۹ - هیأت اجرایی بلافاصله پس از تشکیل، مقدمات رسیدگی به صلاحیت داوطلبان را فراهم می نماید.

ماده ۵۰ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - بخشدار موظف است در اجرای تبصره (۱) ذیل ماده (۴۶) قانون، در پایان هر روز اسامی و مشخصات داوطلبانی را که توسط هیأت اجرایی مزنون تشخیص داده شده اند به منظور بررسی سوابق حسب مورد به مراجع ذی ربط در شهرستان از قبیل اداره اطلاعات، نیروی انتظامی، دادگستری و ثبت احوال ارسال نماید. **(فرم های شماره ۱۸ و ۱۹)**

ماده ۵۱ (اصلاحی ۱۳۸۲/۵/۱۵) - مراجع مذکور در ماده (۴۶) قانون موظفند در اجرای تبصره (۲) ماده یاد شده حداکثر ظرف مدت ده روز پس از وصول اسامی و مشخصات هر یک از داوطلبان نتیجه بررسیهای انجام شده درخصوص سوابق آنان را به طور کتبی به بخشدار اعلام نمایند. (فرم های شماره ۲۰، ۲۱ و ۲۲) تبصره ۱^(۱) (اصلاحی ۱۳۸۲/۵/۱۵) - مراجع مذکور در ماده ۴۶ قانون موظف اند کلیه اطلاعات و سوابق زیربط داوطلبان استعلام شده را کتباً به هیأت اجرایی اعلام نمایند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - عدم ارسال هرگونه پاسخ توسط مراجع مذکور در ماده (۴۶) قانون در مهلت مقرر، به منزله فقدان سوابق سوء داوطلبان در آن مراجع محسوب می گردد.

ماده ۵۲ - بخشدار موظف است به محض وصول اطلاعات لازم درباره سوابق هر یک از داوطلبان، جلسات هیأت اجرایی را تشکیل دهد و حداکثر ظرف مدت هفت روز پس از وصول سوابق هر یک از داوطلبان با رعایت کامل متن ماده (۴۹) قانون، به صلاحیت آنان رسیدگی و نتیجه را صورتجلسه نماید و بلافاصله یک نسخه از هر یک از صورتجلسه تنظیمی را به هیأت نظارت بخش ارسال نماید. (فرم های شماره ۲۳ و ۲۴) تبصره - مهلت رسیدگی به صلاحیت آن دسته از داوطلبان عضویت در شورای اسلامی روستا که در مظان اتهام قرار نداشته اند و سوابق آنان از مراجع مذکور در ماده (۴۶) قانون استعلام نشده است نیز حداکثر هفت روز پس از پایان مهلت (۱۰) روزه مراجع یاد شده می باشد.

ماده ۵۳ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - هیأت نظارت بخش پس از وصول صورت جلسات رسیدگی به صلاحیت داوطلبان، به استناد ماده (۴۸) قانون موظف است حداکثر ظرف مدت (۷) روز از وصول هر یک از صورتجلسات، نظریه خود را مبنی بر تأیید یا رد صلاحیت آن دسته از داوطلبانی که صلاحیت آنان توسط هیأت اجرایی تأیید شده است به صورت کتبی به بخشدار اعلام نماید. (۲)

---

۱ - با الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به این ماده، به موجب آیین نامه اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵، این تبصره به تبصره (۱) تغییر یافته است.

۲ - با توجه به اینکه در ماده ۴۸ (اصلاحی ۱۳۸۶/۸/۲۷) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، واژه ((رد)) حذف شده است و اعتبار نظر هیأتهای اجرایی بخش و شهرستان صرفاً در مورد تأیید صلاحیت داوطلبان منوط به تأیید هیأتهای نظارت گردیده در این مجلد کلمه ((تأیید)) جایگزین کلمه ((رد)) شده است.

تبصره ۲^(۱) (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - چنانچه هیأت نظارت بخش درباره داوطلب یا داوطلبان مذکور نظر خود را در مهلت مقرر اعلام ننماید، نظر هیأت اجرایی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۵۴ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - بخشدار موظف است پس از وصول نظریه هیأت نظارت بخش مبنی بر تأیید یا رد تصمیمات هیأت اجرایی بخش درخصوص رد صلاحیت داوطلبان و همچنین با رعایت تبصره ماده (۵۳) قانون، بلافاصله مراتب تأیید یا رد صلاحیت هر یک از داوطلبان را به طور کتبی به داوطلب تأیید یا رد صلاحیت شده ذریبط اعلام نماید. **(فرم های ۲۵ و ۲۶)**

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - داوطلبان رد صلاحیت شده ظرف ۴ روز پس از دریافت نظریه هیأت اجرایی به استناد تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون می توانند ضمن درخواست دلایل رد صلاحیت خود شکایت خود را به هیأت نظارت شهرستان تسلیم نمایند.

ماده ۵۵ - هیأت نظارت شهرستان موظف است ظرف مهلت مقرر در تبصره (۳) ماده (۵۰) قانون، نظر خود درخصوص تأیید یا رد صلاحیت آن دسته از داوطلبانی که صلاحیتشان در هیأت اجرایی رد شده و شاکی بوده اند را با تنظیم صورتجلسه به ضمیمه نامه رسمی به هیأت اجرایی بخش ارسال نماید.

(فرم شماره ۲۷)

تبصره ۱^(۲) - چنانچه در مهلت مقرر هیچ گونه شکایتی از حوزه انتخابیه حاصل نشود، مراتب صورتجلسه و به همان نحو عمل خواهد شد.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - رعایت قانون لزوم رسیدگی دقیق به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده در انتخابات مختلف مصوب ۷۸/۸/۲۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام درخصوص بررسی صلاحیت داوطلبان و ابلاغ مراتب رد صلاحیت به داوطلبان ذریبط الزامی است.

---

۱ - با عنایت به اینکه تبصره مذکور، تنها تبصره ماده ۵۳ آیین نامه حاضر می باشد، شماره آن اشتباه است.

۲ - با الحاق یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به این ماده، به موجب آیین نامه اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵، این تبصره به تبصره (۱) تغییر یافته است.

ماده ۵۶- هیأت اجرایی بخش موظف است پس از وصول صورتجلسه رسیدگی به شکایات داوطلبان رد صلاحیت شده، از هیأت نظارت شهرستان، بلافاصله مراتب را به منظور انتشار آگهی اسامی نامزدهای انتخاباتی به بخشدار اعلام نماید.

ماده ۵۷- بخشدار موظف است پس از وصول نظریه هیأت نظارت شهرستان، آگهی اسامی نامزدهای انتخاباتی را حداکثر ظرف سه روز تهیه و هشت روز قبل از روز اخذ رأی به منظور اطلاع اهالی حوزه انتخابیه، در حوزه مذکور منتشر نماید. (فرم شماره ۲۸)

ماده ۵۸- در اجرای ماده (۲۴) قانون، نامزدهای انتخاباتی در صورت تمایل به داشتن نماینده در محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی موظفند حداکثر تا سه روز قبل از روز اخذ رأی اسامی و مشخصات و یک قطعه عکس نمایندگان خود را به هیأت اجرایی تسلیم نمایند.

ماده ۵۹- هیأت اجرایی موظف است برای نمایندگان نامزدهای انتخاباتی، معرفی نامه و یا کارت شناسایی صادر و به نامزد ذیربط تحویل نماید.

ماده ۶۰- شکایات و اعتراضات نمایندگان نامزدهای انتخاباتی از طریق نامزدهای مربوط جمع آوری و با امضای وی به هیأت‌های اجرایی و نظارت بخش تسلیم خواهد شد.

ماده ۶۱- تدارکات و تأمین احتیاجات مورد تقاضای هر یک از نمایندگان نامزدها به عهده نامزد معرفی کننده خواهد بود.

فصل پنجم - تبلیغات^(۱)

ماده ۶۲- مدت فعالیت تبلیغات انتخاباتی برای کلیه نامزدها یکسان است و (۸) روز قبل از روز اخذ رأی آغاز می‌گردد و تا (۲۴) ساعت قبل از روز اخذ رأی ادامه خواهد داشت.

ماده ۶۳ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - در فعالیتهای تبلیغاتی انتخاباتی، انجام امور ذیل ممنوع است و مرتکبین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

۱- نوشتن و یا اظهار مطالب خلاف واقع.

---

۱ - به ماده ۹۰ قانون و زیرنویس آن مراجعه شود.

۲- دیوار نویسی ، راه اندازی کاروانهای تبلیغاتی و استفاده از بلندگوهای سیار خارج از محل سخنرانی و یا ستاد تبلیغاتی انتخاباتی .

۳- اعلام نظر شخصیتها در تأیید نامزدها با ذکر عنوان و مسئولیت آنان .

۴- استفاده از صدا و سیما و میز خطابه نماز جمعه یا هر وسیله دیگری که جنبه رسمی و دولتی دارد .

۵- فعالیت انتخاباتی کارمندان در ساعات اداری .

۶- استفاده از وسایل و امکانات وزارتخانه ها و ادارات ، شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداریها و شرکت ها و سازمانهای وابسته به آنها و نهادها و مؤسساتی که از بودجه عمومی (به هر میزان) استفاده می کنند و همچنین در اختیار گذاشتن وسایل و امکانات مذکور .

۷- فعالیت تبلیغاتی مجریان و ناظران انتخابات برای نامزدهای انتخاباتی در قلمرو مسئولیت خود .

۸- الصاق هرگونه آثار تبلیغاتی نامزدها بر روی علائم راهنمایی و رانندگی ، تابلوی بیمارستانها ، تابلوی مدارس و سایر مؤسسات آموزشی و تابلوهای منصوبه در معابر عمومی توسط بخش دولتی و وابسته به دولت و همچنین تأسیسات عمومی و دولتی و صندوقهای پست ، باجه های تلفن ، پستهای برق و تلفن ، تابلوها و املاک بخش خصوصی (مگر با رضایت مالکان یا متصرفان) و هرگونه تابلوی راهنما ، مأمورین انتظامی در صورت مشاهده چنین مواردی متخلفان را جلب و به منظور تعقیب قانونی به مقامات قضایی تحویل مینمایند . بخشداریهها موظف اند با استفاده از امکانات محلی نسبت به امحای چنین اوراقی اقدام نمایند .

۹- تبلیغ علیه نامزدها و هرگونه هتک حرمت و حیثیت آنان .

۱۰- پاره یا معدوم نمودن عکس و آثار تبلیغاتی نامزدهای انتخاباتی در مدت و زمان قانونی تبلیغات که در محلها مجاز الصاق شده و یا نصب شده باشد .

۱۱- انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی تحت عنوان داوطلبی خارج از مهلت قانونی تبلیغات .

تبصره ۱- درجات تحصیلی و سوابق خدمات و فعالیت‌های مورد ادعا در آثار تبلیغاتی باید مستند به مدارکی باشد که در صورت نیاز هیأت اجرایی، آرایه آنها امکان پذیر باشد.

تبصره ۲- استفاده از امکانات تبلیغی مؤسساتی که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می‌کنند ولی با رعایت ضوابط و انعقاد قرارداد و اخذ وجه از اشخاص حقیقی و حقوقی برای آنها کارهای تبلیغاتی انجام میدهند (مثل نشریات وابسته به دولت)، در تبلیغات انتخاباتی بلامانع است.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - استفاده از اماکن دولتی و عمومی مشروط به اخذ مجوز از مقامات ذی صلاح و پرداخت هزینه برابر برای تمامی نامزدها و طرفداران آنان بلامانع است.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - بخش‌داریها می‌توانند با استفاده از امکانات محلی، محلهای مناسبی اعم از ثابت یا سیار برای الصاق یا ارائه آثار تبلیغاتی نامزدها تعیین نمایند و در صورت لزوم هزینه لازم را از آنان اخذ کنند.

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - استفاده از هرگونه آثار تبلیغاتی نامزدها و طرفداران آنان اعم از کاغذی، پارچه‌ای، مقوایی، فلزی و یا هر جنس دیگر با ابعاد بیشتر ۷۰×۱۰۰ سانتی متر ممنوع است.

تبصره ۶ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - شرکت پست در چارچوب اساسنامه خود فقط می‌تواند در امر توزیع آثار تبلیغاتی نامزدها اقدام نماید.

ماده ۶۴ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - مطبوعات و نشریات حق ندارند آگهی یا مطالبی علیه نامزدهای انتخاباتی درج نمایند و یا مطلبی بنویسند که دال بر انصراف گروه یا اشخاصی از نامزدهای معین باشد، در این صورت نامزدها حق دارند پاسخ خود را به نشریه مزبور بدهند و آن نشریه طبق قانون مطبوعات مکلف به چاپ فوری آن در مهلت مجاز تبلیغات می‌باشد.

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - مطبوعات و نشریات در انتشار هرگونه مطلب در خصوص نامزدها مکلفند به نحوی اقدام نمایند که فرصت پاسخگویی برای نامزد در مهلت مجاز تبلیغاتی فراهم باشد.

ماده ۶۵- انتشار اعلام نظر شخصیتها (بدون ذکر عنوان مسئولیت آنان) ، مجامع ، احزاب و گروههای مجاز ، در تأیید نامزد انتخاباتی باید مستند به مدرک کتبی و امضا شده مربوط به تأیید و حمایت باشد و در صورت درخواست هیأت اجرایی ، نامزد انتخاباتی مکلف به ارائه این مستندات و مدارک باشد .

ماده ۶۶- همزمان با آغاز کار ستاد تبلیغات انتخاباتی نامزدها ، نشانی و محل ستاد و نام مسئول آن کتباً و با امضای نامزد انتخاباتی مربوط ، به آگاهی هیأت اجرایی حوزه انتخابیه برسد .

تبصره (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - ستاد تبلیغات انتخاباتی ، مرکزی است که فعالیتهای تبلیغاتی نامزدها و طرفداران آنان مندرج در مواد فصل پنجم این آیین نامه در آن ساماندهی و انجام پذیرد . هر داوطلب تنها می تواند یک ستاد تبلیغاتی دایر نماید .

ماده ۶۷- هرگونه عکس و آثار تبلیغاتی نامزدهای انتخاباتی که در محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی وجود دارد باید قبل از اخذ رأی ، توسط اعضای شعبه امحا شود .

فصل ششم - برنامه روز اخذ رأی و شمارش و قرائت آراء و اعلام نتیجه اخذ رأی^(۱)

ماده ۶۸ (اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی حداقل یک ساعت قبل از وقت مقرر در محل شعبه حاضر میشوند . ابتدا به استناد تبصره (۲) ذیل ماده (۴۰) قانون ، نسبت به انتخاب هیأت رئیسه و منشی ها اقدام و مراتب را در صورتجلسه درج می نمایند ، سپس صندوق اخذ رأی را در حضور نماینده بخشدار و ناظر بر انتخابات (در صورت حضور) باز می کنند و پس از حصول اطمینان از خالی بودن صندوق ، آن را لاف ، با لاک و مهر (پلمب) شعبه ثبت نام و اخذ رأی لاک و مهر (پلمب) می نمایند و پس از امضاء و تأیید مراتب فوق در صورتجلسه ، برنامه اخذ رأی و قرائت آراء را در (۶) مرحله به شرح زیر انجام می دهند : (فرم شماره ۲۹)

الف - مرحله مراجعه رأی دهندگان

ب - مرحله کنترل

ج - مرحله ثبت نام

---

۱ - عنوان فصل ششم اصلاحی ۱۳۸۵/۶/۱۵ است.

د - مرحله اخذ رأی

ه - مرحله قرائت و شمارش آراء

و - مرحله تنظیم و تکمیل صورتجلسه

الف - مرحله مراجعه رأی دهندگان

۱- اعضای شعبه باید ترتیبی اتخاذ نمایند که رأی دهندگان از یک سمت وارد محل شعبه شوند و پس از دادن رأی از سمت دیگر خارج شوند .

۲- مأمورین انتظامی موظفند طبق دستور نماینده بخشدار یا رئیس شعبه ثبت نام و اخذ رأی از ازدحام در داخل محوطه اخذ رأی ممانعت نمایند تا اخذ رأی در کمال آرامش انجام پذیرد .

۳- رأی دهندگان با در دست داشتن عین شناسنامه خود در محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی حضور می یابند و به ترتیب به منظور ثبت نام و دادن رأی وارد محوطه اخذ رأی می شوند .

ب - مرحله کنترل

کنترل در سه مرحله انجام می شود :

۱- کنترل شناسنامه : رئیس شعبه یا هر یک از سه منشی شعبه ثبت نام و اخذ رأی با ملاحظه شناسنامه رأی دهنده موارد زیر را مورد توجه قرار می دهند :

الف - شناسنامه به مهر شعب دیگر ممهور نشده باشد .

ب - شناسنامه متعلق به شخص مراجعه کننده بوده و صاحب آن در روز اخذ رأی حداقل (۱۸) ^(۱) سال تمام سن داشته باشد .

۲- رئیس شعبه و یا هر یک از سه منشی انگشت سبابه دست راست رأی دهنده را کنترل می نماید تا آلوده به رنگ جوهر استامپ ، که نشانه دادن رأی در شعبه دیگر است ، نباشد .

---

۱ - با توجه به اصلاح بند ۲ ماده ۲۵ قانون و افزایش حداقل سن رأی دهندگان به ۱۸ سال تمام در روز اخذ رأی و عدم اصلاح آیین نامه متناسب با آن تا این تاریخ، در این مجلد عدد (۱۸) جایگزین عدد (۱۵) گردیده است.

در صورتی که مراجعه کننده دارای شناسنامه ای باشد که ممهور به مهر انتخابات در روز اخذ رأی است و دلالت بر دادن رأی در شعبه دیگری نماید و یا در انگشت سبابه او اثر جوهر استامپ شعبه اخذ رأی دیگری مشاهده شود ، از وی رأی گیری نخواهد شد .

۳- کنترل شرط احراز توطن :

به استناد بند (۳) ماده (۲۵) قانون و تبصره ذیل آن ، اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی به روشهای مقتضی کنترل می نمایند که شخص رأی دهنده و یا افراد تحت تکفل وی (همسر و فرزندان) حداقل یک سال متوالی متصل به زمان اخذ رأی در محل سکونت داشته باشد .

ج - مرحله ثبت نام

۱- پس از انجام مرحله کنترل و حصول اطمینان از اینکه شناسنامه متعلق به مراجعه کننده است و واجد شرایط رأی دادن می باشد ، یک نفر از منشی ها نسبت به ثبت مشخصات وی براساس مندرجات شناسنامه بر روی برگ تعرفه اقدام و پس از اخذ اثر انگشت رأی دهنده روی برگ تعرفه ، آن را با قید تاریخ با مهر انتخابات ممهور و امضا می نماید .

۲- متصدی ثبت نام ، شناسنامه رأی دهنده را نیز به مهر انتخابات ممهور و به وی تحویل می نماید .

د - مرحله اخذ رأی

۱- پس از ثبت نام از رأی دهنده ، متصدی ثبت نام برگ رأی را بعد از ممهور نمودن به مهر انتخابات از محل نقطه چین از تعرفه انتخاباتی جدا می کند و به رأی دهنده تسلیم می نماید تا رأی دهنده اسم نامزد یا نامزدهای مورد نظر خود را حداکثر به تعداد اعضای اصلی شورا بر روی آن بنویسد ، تا کند داخل صندوق بیاندازد و از درب خروجی شعبه خارج شود .

بدیهی است تعرفه های انتخاباتی در محل شعبه باقی می ماند و باید در نگهداری و حفاظت آنها دقت و مراقبت کامل به عمل آید .

۲- نماینده بخشدار و اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رأی باید ترتیبی اتخاذ نمایند که رأی نویسی مخفی باشد و به صورت کاملاً آزاد و بدون اعمال نفوذ شخص دیگری انجام پذیرد و هیچ یک از اعضای شعبه و نماینده

بخشدار و مأمورین انتظامی و نماینده هیأت نظارت و اصولاً کلیه افرادی که به هر شکل در شعبه وظیفه ای بر عهده دارند حق نوشتن رأی برای اشخاص را ندارند .

در صورتی که برای نوشتن رأی نیاز به فرد دیگری باشد ، رأی دهنده بایستی از وجود افراد خارج از شعبه که مورد اعتماد وی هستند ، استفاده نماید و اعضای شعبه نیز کنترل نمایند تا عمل خلاف قانون انجام نگیرد .

۳- نماینده هیأت نظارت حق دخالت در امور اجرایی انتخابات را ندارد و در صورت مشاهده ارتکاب به تخلف مندرج در ماده (۶۷) قانون موظف است مراتب را به اعضای شعبه و نماینده بخشدار تذکر دهد و آنان ضمن بررسی موضوع باید فرد یا افراد خاطی را توسط مأمورین انتظامی حاضر در شعبه جلب و مراتب را صورتجلسه نمایند و همراه خاطی تحویل مقامهای قضایی دهند .

۵- مرحله قرائت و شمارش آراء

اعضای شعبه پس از انقضای مدت اخذ رأی در صورت حصول اطمینان از اینکه کلیه مراجعه کنندگان رأی خود را در صندوقهای رأی انداخته اند و دیگر کسی برای دادن رأی در محل شعبه حضور ندارد ، بلافاصله پس از شمارش تعرفه ها و ثبت تعداد آن در صورتجلسه با حضور نماینده بخشدار و نماینده هیأت نظارت ، شمارش و قرائت آراء را به ترتیب زیر آغاز می نمایند :

۱- ابتدا رئیس یا نایب رئیس شعبه اخذ رأی با همکاری یکی از منشی ها لاک و مهر (پلمپ) صندوق اخذ رأی را باز و تعداد برگهای داخل صندوق را بدون اینکه قرائت شود شمارش می کنند و پس از تطبیق تعداد آنها با تعداد برگهای تعرفه به یکی از دو حالت زیر عمل می نمایند :

الف - چنانچه تعداد اوراق رأی داخل صندوق بیشتر از تعداد تعرفه ها باشد براساس بند «ج» ماده (۲۰) قانون ، به تعداد اضافی ابتدا از اوراق غیر چاپی و متفرقه و سپس از مجموع برگهای رأی ، بدون اینکه خوانده شود ، بر می دارند و جمله «باطل شد» را در پشت آن قید و تعداد آن را در صورتجلسه اخذ رأی نیز درج و در پایان ضمیمه صورتجلسه می نمایند .

ب - در صورتی که تعداد اوراق رأی داخل صندوق مساوی یا کمتر از تعداد تعرفه ها باشد ، اقدام خاصی صورت نمی گیرد و فقط مراتب در صورتجلسه درج می شود .

۲- پس از اینکه شمارش آراء به ترتیب یاد شده انجام شد ، قرائت آراء با رعایت مواد (۱۹) ، (۲۰) ، (۲۱) ، (۲۲) و (۲۳) قانون و بندها و تبصره های ذیل آنها انجام خواهد شد .

و - مرحله تنظیم صورتجلسه

پس از خاتمه شمارش و قرائت آراء ، صورتجلسه اخذ رأی شعبه در پنج نسخه تنظیم و سپس تعداد رأی هر یک از نامزدها در صورتجلسه قید می شود . پس از انجام این کار ، صورتجلسه به امضای نماینده بخشدار و اعضای شعبه اخذ رأی و نماینده هیأت نظارت می رسد و بلافاصله کلیه اوراق و مدارک انتخاباتی و یک نسخه از صورت جلسه تنظیمی داخل صندوق رأی قرار داده می شوند و پس از لاک و مهر (پلمب) شدن صندوق یا صندوقها ، اعضای شعبه اخذ رأی به اتفاق نماینده بخشدار و به همراه نماینده هیأت نظارت و مأمورین محافظ صندوق ، صندوق یا صندوقهای رأی را همراه با یک نسخه از صورتجلسه نتایج آرای شعبه و سایر مدارک رسماً تحویل هیأت اجرایی می دهند . از سه نسخه باقی مانده صورتجلسه نتایج آراء ، یک نسخه تحویل نماینده هیأت نظارت ، یک نسخه تحویل نماینده بخشدار و یک نسخه نیز تحویل رئیس شعبه می شود . اگر در روز اخذ رأی مسائل و مشکلاتی پدید آید باید در قسمت انتهای صورتجلسه نوشته شود و به امضای اعضای شعبه ، نماینده بخشدار و نماینده هیأت نظارت بخش برسد . (فرم شماره ۲۹)

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - چنانچه صندوق اخذ رأی به گونه ای ساخته شده باشد که نیازی به لفاف نداشته باشد پس از بستن آن فقط محل یا محل های تعیین شده بر روی صندوق ، در مراحل مختلف برنامه اخذ رأی با مهر انتخابات لاک و مهر (پلمب) خواهد شد .

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۸۵/۶/۱۵) - در اجرای ماده (۶۶) قانون در صورت اعزام بازرس یا بازرسان ثابت وزارت کشور به شعب ثبت نام و اخذ رأی ، آنان موظف اند در کلیه مراحل برنامه روز اخذ رأی و قرائت و شمارش آراء و اعلام نتایج و تنظیم صورت جلسه حضور یافته و تمامی نسخ صورت جلسه شعبه را امضا کنند .

ماده ۶۹- هیأت اجرایی پس از دریافت صندوق یا صندوقهای محتوی آراء و مدارک و صورتجلسات شعب ثبت نام و اخذ رأی حوزه انتخابیه ، در حضور اعضای هیأت نظارت بخش نسبت به تنظیم صورت جلسه نتیجه اخذ رأی در حوزه انتخابیه اقدام می نماید و یک نسخه از صورتجلسه را برای انتشار آگهی نتیجه انتخابات به بخشدار تحویل می دهد . (فرم شماره ۳۰)

ماده ۷۰- بخشدار موظف است بلافاصله پس از دریافت صورتجلسه نتیجه اخذ رأی از هیأت اجرایی بخش نسبت به تنظیم آگهی نتیجه انتخابات و انتشار آن در حوزه انتخابیه اقدام نماید . (فرم شماره ۳۱)

فصل هفتم - بررسی شکایات

ماده ۷۱- به استناد ماده (۵۲) قانون ، هیأت‌های اجرایی موظفند از تاریخ اعلام نهایی صلاحیت داوطلبان تا دو روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی انتخابات ، شکایات واصله را بپذیرند و ظرف پنج روز به آنها رسیدگی نمایند . بنابراین چنانچه در مهلت یاد شده شکایتی از حوزه انتخابیه به هیأت اجرایی بخش واصل شود ، هیأت مذکور موظف است حداکثر ظرف پنج روز پس از وصول هر شکایت در جلسه مشترک با هیأت نظارت بخش به آن رسیدگی و مراتب را صورتجلسه نمایند . (فرم شماره ۳۲)

تبصره ۱- شکایاتی قابل طرح و بررسی می باشد که نام و نام خانوادگی ، نام پدر ، آدرس محل کار یا سکونت شاکی که هویت وی را آشکار می نماید ، دارا باشند .

تبصره ۲- هیأت اجرایی پس از پایان مهلت دریافت و رسیدگی به شکایات چنانچه هیچ گونه شکایتی از انتخابات دریافت ننموده باشد ، مراتب عدم وصول شکایت را نیز صورتجلسه می نماید . (فرم شماره ۳۳)

ماده ۷۲- هیأت اجرایی موظف است پس از اتمام مهلت رسیدگی به شکایات ، بلافاصله با توجه به شکایات دریافتی و بررسی چگونگی برگزاری انتخابات ، نظر خود در مورد چگونگی برگزاری و پیشنهاد تأیید یا ابطال انتخابات حوزه انتخابیه را طی صورتجلسه ای به هیأت نظارت بخش اعلام نماید .

(فرم های شماره ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷ و ۳۸)

تبصره ۱- چنانچه بررسی شکایات منجر به ابطال آرای شعبه یا شعبی از حوزه انتخابیه شود (اعم از آن که در سرنوشت انتخابات مؤثر باشد و یا نباشد) هیأت اجرایی بخش موظف است آرای باطل شده را در نتایج قبلی دخالت داده و نتیجه جدید به دست آمده از آن را در صورتجلسه مذکور منظور نماید .

تبصره ۲- پیشنهاد ابطال کل انتخابات یا آرای شعبه یا تعدادی از شعب می باید مستدل و براساس مواد قانون باشد .

ماده ۷۳- هیأت نظارت بخش موظف است حداکثر ظرف پنج روز از وصول نظریه هیأت اجرایی بخش درخصوص برگزاری انتخابات به شرح زیر اقدام نماید :

الف - چنانچه نظر بر تأیید صحت برگزاری انتخابات داشته باشد مراتب را صورتجلسه و یک نسخه آن را به بخشداری و یک نسخه را برای اطلاع ، به هیأت نظارت شهرستان ارسال می نماید .

ب - چنانچه نظر بر ابطال انتخابات یک یا چند شعبه اخذ رأی داشته باشد ، مراتب را به صورتجلسه و یک نسخه آن را همراه با دلایل و مدارک مستند به منظور اخذ تصمیم و اقدام بعدی به هیأت نظارت شهرستان و یک نسخه را برای اطلاع ، به بخشداری ارسال می نماید .

تبصره - از این مرحله به بعد با توجه به دو وضعیت (الف) و (ب) ، اقدامات در دو مسیر جداگانه ولی به صورت موازی و همزمان ادامه خواهد یافت .

ماده ۷۴- اقدامات مربوط به بند (الف) ماده ۷۳ :

۱- بخشدار موظف است پس از وصول صورتجلسه هیأت نظارت بخش مبنی بر تأیید صحت برگزاری انتخابات ، مراتب را از طریق انتشار آگهی ، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند و یک نسخه از آگهی منتشر شده را برای هیأت نظارت شهرستان ارسال نماید. (فرم های ۳۹ و ۴۰)

۲- به استناد ماده ۵۵ قانون ، چنانچه کسی به تأیید صحت برگزاری انتخابات معترض باشد ، حداکثر ظرف مدت ۲ روز از انتشار آگهی می تواند شکایت خود را به هیأت نظارت شهرستان اعلام نماید .

۳- هیأت نظارت شهرستان موظف است حداکثر ظرف (۱۵) روز از وصول شکایت معترضان ، براساس ماده (۵۵) و با رعایت ماده (۵۷) و (۵۹) قانون نتیجه قطعی و نهایی انتخابات حوزه انتخابیه را به بخشدار مربوط

اعلام نماید . چنانچه در پایان مهلت دریافت شکایت ، هیأت نظارت شهرستان شکایتی دریافت نکرد موظف است بلافاصله مراتب عدم وصول شکایت را هم برای اقدام بعدی به بخشدار اعلام نماید .

۴- بخشدار موظف است نظر نهایی هیأت نظارت شهرستان در خصوص تأیید یا عدم تأیید صحت برگزاری انتخابات را از طریق انتشار آگهی ، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند .

ماده ۷۵- اقدامات مربوط به بند (ب) ماده ۷۳ :

۱- هیأت نظارت شهرستان موظف است حداکثر ظرف پنج روز از وصول صورتجلسه هیأت نظارت بخش مبنی بر پیشنهاد ابطال انتخابات ، موضوع را بررسی و نتیجه را صورتجلسه نماید چنانچه نتیجه بررسیها حاکی از تأیید صحت برگزاری انتخابات با همان نتیجه قبلی باشد ، مراتب را بلافاصله از طریق هیأت نظارت بخش به بخشدار اعلام می نماید . در غیر این صورت چنانچه نظر به ابطال و یا تغییر سرنوشت انتخابات باشد ، صورتجلسه تنظیم شده را به منظور اظهار نظر نهایی به هیأت نظارت استان ارسال می دارد .

۲- بخشدار موظف است پس از وصول نظریه هیأت نظارت شهرستان مبنی بر تأیید صحت برگزاری انتخابات که نتیجه قطعی و نهایی انتخابات محسوب می شود ، مراتب را از طریق انتشار آگهی به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند. (فرم شماره ۴۱)

۳- هیأت نظارت استان موظف است حداکثر ظرف (۵) روز از وصول نظریه هیأت نظارت شهرستان در خصوص ابطال انتخابات و یا تغییر سرنوشت آن ، نظر نهایی خود مبنی بر تأیید یا عدم تأیید صحت برگزاری انتخابات و یا تغییر نتیجه اعلام شده قبلی را طی صورتجلسه ای به هیأت نظارت شهرستان اعلام نماید .

۴- هیأت نظارت شهرستان موظف است بلافاصله پس از وصول صورتجلسه نظریه هیأت نظارت استان ، مراتب را از طریق هیأت نظارت بخش به بخشدار اعلام نماید .

۵- بخشدار موظف است پس از وصول صورتجلسه نظریه هیأت نظارت استان نتیجه قطعی و نهایی انتخابات را از طریق انتشار آگهی ، به آگاهی اهالی حوزه انتخابیه برساند. (فرمهای شماره ۴۲ و ۴۳)

ماده ۷۶- هیأت‌های نظارت شهرستان و استان موظفند در کلیه اقدامات خود همواره ماده (۵۹) قانون را در نظر داشته باشند و آن را رعایت نمایند.

ماده ۷۷- بخشدار موظف است پس از انتشار آگهی نتیجه قطعی و نهایی انتخابات حوزه های انتخابیه ، سه نسخه از هر یک از این آگهی ها را به ستاد انتخابات فرمانداری ارسال نماید ، یک نسخه از آنها به ستاد انتخابات کشور ، نسخه دیگر به ستاد انتخابات استان ارسال می گردد و نسخه باقیمانده ، در بایگانی فرمانداری نگهداری خواهد شد . (فرمهای شماره ۴۴ و ۴۵)

فصل هشتم - انتخابات شورای اسلامی بخش

ماده ۷۸- در اجرای ماده (۵) و با رعایت ماده (۶) ^(۱) قانون ، هیأت اجرایی بخش موظف است برای یک یا چند روستا یک نفر را به عنوان نماینده خود به منظور شرکت در جلسه شورای اسلامی روستا ، جهت انتخاب نماینده برای عضویت در شورای اسلامی بخش ، به بخشدار معرفی نماید .

ماده ۷۹- بخشدار موظف است نسبت به صدور حکم نمایندگان هیأت اجرایی اقدام و در صورت معرفی ناظر از طرف هیأت های نظارت نامبردگان را به محل مأموریت اعزام نماید .

ماده ۸۰- بخشدار موظف است قبل از اعزام نماینده هیأت اجرایی به روستاها ، تاریخ و ساعت تشکیل جلسه شورای اسلامی روستا و موضوع عزیمت نماینده هیأت اجرایی را به شورای ذیربط اعلام نماید .

ماده ۸۱- نمایندگان هیأت‌های اجرایی و نظارت موظفند در موعد مقرر در روستای محل مأموریت حضور یابند . پس از حضور حداقل سه نفر از اعضای شورا ، جلسه رسمیت می یابد و سپس مدعوین یک نفر از اعضای اصلی شورا را برای شرکت در جلسه انتخاب اعضای اصلی و علی البدل شورای بخش انتخاب و مراتب را صورتجلسه و به امضای حاضرین در جلسه می رسانند . یک نسخه از صورتجلسه توسط نماینده هیأت اجرایی به هیأت مذکور تسلیم می شود .

ماده ۸۲- هیأت اجرایی موظف پس از وصول صورتجلسات مبنی بر معرفی نماینده از کلیه شوراهای واقع در محدوده بخش ، اسامی نمایندگان معرفی شده را به منظور دعوت از آنان به بخشدار اعلام نماید .

۱ - ماده ۶ قانون به موجب قانون اصلاحی ۱۳۸۶/۸/۲۷ حذف شده است.

ماده ۸۳- بخشدار موظف است از نمایندگان منتخب شوراهای اسلامی روستاهای واقع در محدوده بخش ، با تعیین تاریخ و محل تشکیل جلسه ، دعوت به عمل آورد . پس از حضور حداقل دو سوم مدعوین جلسه رسمیت می یابد و سپس در حضور اعضای هیأت اجرایی و نظارت بخش نمایندگان منتخب حاضر در جلسه پنج نفر را به عنوان عضو اصلی و سه نفر را به عنوان عضو علی البدل شورای اسلامی بخش با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می نمایند و مراتب صورتجلسه می شود و یک نسخه از آن به منظور صدور آگهی به بخشدار تسلیم می شود.^(۱)

تبصره ۱- در صورتی که بخش بیش از پنج روستا نداشته باشد انتخابات شورای اسلامی بخش برگزار نمیشود و کلیه نمایندگان معرفی شده از شوراهای اسلامی روستاها به عضویت شورای بخش در می آیند . در این خصوص صورتجلسه ای با حضور اعضای هیأت نظارت ، توسط هیأت اجرایی بخش تنظیم میشود و بخشدار موظف است پس از وصول آن ، مراتب را با صدور آگهی به اطلاع اهالی بخش برساند .

تبصره ۲- در صورتی که بخش کمتر از پنج روستا داشته باشد ، کلیه نمایندگان معرفی شده از شوراهای اسلامی روستاها به عضویت شورای اسلامی بخش در می آیند و سپس به منظور تأمین کسری اعضا تا پنج نفر ، از کلیه اعضای اصلی شوراهای اسلامی روستاها توسط بخشدار دعوت به عمل می آید تا با حضور هیأتهای اجرایی و نظارت بخش از بین خود بقیه اعضای مورد نیاز را انتخاب و مراتب را صورتجلسه نمایند ، بخشدار موظف است پس از وصول صورتجلسه مذکور ، اسامی اعضای شورای اسلامی بخش را با صدور آگهی به اطلاع اهالی بخش برساند .

تبصره ۳- چنانچه به دلیل کمبود تعداد روستاهای یک بخش تأمین سه نفر عضو علی البدل شورای بخش از میان نمایندگان معرفی شده از سوی شوراهای اسلامی روستاها میسر نباشد ، بخشدار موظف است از کلیه اعضای اصلی شوراهای اسلامی روستاها دعوت به عمل آورد تا با حضور هیأتهای اجرایی و نظارت بخش

---

۱ - به ماده ۵۵ قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شوراهای مزبور مصوب ۱۳۶۵/۴/۲۹ مندرج در زیرنویس ماده ۵ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، در این مجموعه ، مراجعه شود.

از بین خود کسری اعضای علی البدل شورای بخش را با اکثریت نسبی آراء انتخاب و مراتب را صورتجلسه نمایند .

تبصره ۴- بخشدار می تواند تبصره های (۲) و (۳) این ماده را به طور همزمان اجرا نماید ، به این ترتیب افرادی که دارای بیشترین رأی هستند کسری اعضای اصلی و افرادی که به ترتیب رأی بعد از آنها قرار میگیرند کسری اعضای علی البدل را تأمین خواهند نمود .

فصل نهم - صدور کارت عضویت اعضای شوراهای امحای اوراق انتخاباتی

ماده ۸۴- کارت عضویت اعضای شوراهای اسلامی روستا با امضای بخشدار و مهر بخشداری و اعضای شوراهای اسلامی بخش با امضای فرماندار و مهر فرماندار صادر می شود .^(۱)

تبصره ۱- کارت عضویت فقط برای اعضای اصلی شورا صادر می شود .

تبصره ۲- برای آن عده از اعضای شوراهای اسلامی روستا که به عضویت شورای اسلامی بخش نیز درآمده اند علاوه بر کارت عضویت شورای اسلامی روستا ، کارت عضویت شورای اسلامی بخش نیز صادر می شود .

ماده ۸۵- بخشدار موظف است پس از وصول دستور امحای آراء و اوراق انتخابات شوراهای اسلامی کشوری از ستاد انتخابات کشور حتی الامکان ، با حضور اعضای هیأت اجرایی و هیأت نظارت ، نسبت به امحای اوراق تعرفه و برگهای رأی مصرف شده حوزه انتخابیه ، در صورتی که کارت عضویت اعضای آن صادر شده باشد ، به نحو مقتضی اقدام و مراتب را صورتجلسه و نتیجه را به ستاد انتخابات کشور ،

استانداری و فرمانداری متبوع اعلام نماید . (فرم های شماره ۴۶، ۴۷ و ۴۸)

ماده ۸۶- دستورالعمل اجرایی و فرمهای مربوط به آیین نامه پس از تصویب وزیر کشور قابل اجرا می باشد.

---

۱ - به تبصره ۱ ماده ۴۷ و تبصره ماده ۵۵ قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشوری و انتخابات شوراهای مزبور مصوب ۱۳۶۵/۴/۲۹ مندرج در زیرنویس ماده ۵ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱، دراین مجموعه مراجعه شود.

این متن جانشین تصویبنامه شماره ۱۲۰۸۵۴/ت/۱۷۱۷۹ هـ مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۲ می شود و از تاریخ

تصویب لازم الاجرا است .